

OPONENTURA TOMÁŠI ŽIŠKOVI – KLÁŠTER VE STROMOVCE

Stromovka je rajske místo. Pestré a **hodnotné** po všech stránkách. Živé místo vybízející k setkání a relaxaci celý den a celý rok nejen pro Prahy 7 a 6 a 8. Úloha má pro mě tedy dvě roviny. 1. Záměr + architektura a 2. konstrukční část.

Na úvod bych chtěl oponovat k zadání samotnému. Resp. k Tomášovi který zadání přijal a odpověděl **ANO**, ve Stromovce se **stavět má**, a to místo je **ZDE**. Třeba je zadání provokace? Osobně si myslím, že se ve Stromovce stavět nic nového nemá. Stejně jako se nemá stavět nic nového v New Yorkském Centrálním parku i když je to nutné znovu a znovu (v čase) hájit. Ve struktuře města Prahy (velké i malé) je děr pro stavbu klášterů dost a dost.

Tedy Tomáši. Stavba ve Stromovce, proč? Klášter zde, proč?

Architektonická část. Tomáš navrhl budovu, která má velmi civilní charakter. Jasnou čitelnou formu. Na první plán na mě z vizualizací působí jako administrativní budova firmy XY, která může stát kdekoli za městem. Z genia loci parku si ani nebere, ani mu nic nepřidává. K charakteru Královské obory, Stromovky se tváří zcela imunně. Určitě by mě zajímalo, co Tomáše k návrhu budovy inspirovalo a čeho se snažil dosáhnout.

Funkčně je budova kláštera rozdělena na A) prostory pro veřejnost (kostel, knihovna), B) prostory pro ubytované a mnichy (studovna, kaple, ateliér, rajský dvůr, sál, jídelna, kuchyně cely, terasy atd.) a C) prostory pro správu parku (garáže). Pakliže se mniši z kláštera nestarají o správu parku (jako že se o něj nestarají), je pro mne spojení správy parku a kláštera v jedné budově spekulativní a myslím, že to klášteru neprospívá. Vzhledem k profilu terénu, bych očekával garáže na nejhorším místě půdorysu (schované v terénu), což je dle mého západní fasáda. Tomáš dal k západní fasádě kostel s knihovnou. Aby to však provozně a světelně fungovalo, musel si k tomu upravit další část terénu a vytvořit pro vstup do této „veřejné části“ (navíc) opěrku. Do kostela se tedy vstupuje zářezem do terénu, který končí slepou zdí. Naproti tomu garáže na východě, kam je Tomáš umístil, mají východní světlo pro kostel, a hlavně přílehlou „krajinu“ parku, která by kostelu s knihovnou, myslím, lépe „slušela“. Toliko ke koncepčnímu uspořádání. Ad A) U kostela nerozumím optickému propojení presbytáře s parkem, resp. s cestičkou v parku. Pro mě tím celý kostel ztrácí intimitu potřebnou pro modlitbu. V galerii v patře od 1/3 (myšleno zpředu) dále není viditelnost na presbytář. Přizemí knihovny bude díky všem dveřím, oknům a schodišti špatně zařaditelné regály pro knihy, patro má malou plochu a takto koncipovaná galerie je ve vztahu k ploše na které lze instalovat regály knih a studijní místa prostorově „neekonomická“. Ad B) ubytovací část- studovna, kaple, ateliér (denní místnosti mnichů i ubytovaných) spolu s pracovní, jsou umístěny u jižní fasády pod terénem jako „jeskyně“, vyžadující hlavně umělé světlo po celou část dne. Takto jak jsou řešené, zejména světelně, to nepovažuji za dobré řešení. Myslím, že by velmi prospělo, aby si Tomáš prošel detailněji kompletní 3d model domu a prostory lépe architektonicky artikuloval. Návštěvnícké i mnišské cely jsou prostorově předimenzované, jídelna je předimenzovaná. Zajímalo by mě, co by se stalo, kdyby se celý klášter např. o 1/3 nebo 40 % zmenšil. Větší napětí mezi prostorami by prospělo. Ekonomický aspekt v praxi někdy hodně pomůže cizelovat podstatné;). Doporučuji více návštěv (nebo vhlédů) reálných klášterních prostorů staré/nové, přečíst si Luis Kahn – o promyšleném vytváření prostor – Dominikánský klášter a moderní kultura prostoru. Také bych připomněl citlivé stavění ve výjimečných přírodních podmínkách Renzo Piano – návštěvnícké centrum kaple v Ronchamp nebo lázně ve Vals od P. Zumthora, kde je skvěle zpracováno zasazení do terénu.

Konstrukční část. Je velmi zajímavé, jak projektu prospěla konstrukční část. Zmizela dřevěná konstrukce u vstupu do veřejné části, Tomáš udělal několik zlepšujících dispozičních úprav, požární část hodně usadila projekt do reality. Jedna věc ovšem změněna být nemohla, resp. předpokládám, že by se těžko stihla, a tou je kompletní konstrukční a materiálový koncept domu. Těžká stavební technika a veškeré stavební procesy, které vyžaduje takováto velká ŽB stavba, by tuto část Stromovky a její biotop na dlouhou dobu „úplně zabila“. O souvislostech s dvěma těžkými jeřáby na místě ani nemluvě. Bylo by zajímavé, co by znamenalo celou stavbu předělat např. do dřevostavby, resp. vzít do hry aspekt významného přírodního parku, do kterého by stavba, jako **slušný host**, měla neagresivně vplout. Konstrukční část je jinak velmi dobře a zodpovědně zpracována. Až na drobné detaily jako jsou tabulky dveří s chybějícími popisy ohledně zárubní nemám k práci výhrad naopak smekám, s jakou péčí je práce zpracována. Překvapuje mě, že se konstrukční betonový systém nijak nepropsal do textur interiéru, ale zároveň rozumím eleganci bílých prostor.

Navrhuji B a přeji vše dobré.

V Bojanovicích 16.6. 2019

Martin Kožnar